

TW- Nytt

«Conservare – Illuminare – Inspirare»

«Bevare – Belyse – Inspirere»

KOMMUNIKASJONSBÆRER

FOR

ODD FELLOW LOGE

NR. 22 – THOMAS WILDEY

PÅSKENUMMER

NR. 1 – 2007

Liste over embedsmenn i perioden 2005 - 2007:

Storrepresentant

Svein Terje Hermansen

Eks Overmestere

Kåre Granli, Arne Oddevald, Arnfin Evjen, Bjørn Schau, Oddvar L. Follestad, Svein Solberg, Bjørn Grødtlien, Svein Terje Hermansen, Knut Borgen, Jan Erik Arnesen, Ivar T. Schmidt, Erling Nordsjø og Dag Thorkildsen

Valgte embedsmenn 2005 - 2007:

Overmester.....	Bjørn Eirik Kirkeberg
Undermester ..	Roar Mathiesen
Sekretær	Erik Kolsrud Aas
Skattmester	Arne Johannes Aune
Kasserer	Oddbjørn Rød

Utnevnte embedsmenn 2005 – 2007:

Ceremonimester	Jørn Mood
Kapellan	Arvid Heier Larssen
Inspektør	Jan Arild Becker
Inspektørassistent	Ragnar Nybro
Indre Vakt	Svein Arild Stokland
Ytre Vakt	Hans Petter Jahr
Arkivar	Magnar Naas
Musikkansvarlig	Geir Holst
OM Høyre assistent	Karl Erik Bastiansen
OM Venstre assistent	Arvid Soelberg
UM Høyre assistent	Gunnar Strøm
UM Venstre assistent	Tom Keiserud
CM Høyre assistent	Thomas Haug
CM Venstre assistent	Per Runfors

TW-Nyttredaksjonen takker for denne gang og benytter samtidig anledningen til å ønske alle brødrene og deres familier en

god påske

TW-Nytt

KOMMUNIKASJONSBÆRER FOR
ODD FELLOW LOGE
NR. 22 - THOMAS WILDEY

PÅSKENUMMER – NR. 1 - 2007

Innhold

Leder	4
OM-spalte	5
UM-spalte	7
Sekretærhjørnet	9
En givende dag på Rikshospitalet	11
Ordenshistorie 1940-1945	13
Vår nye bykultur	20
Vårt Ordenshus´ historie	23
Lofotfisket er i gang igjen	29
Vit litt mer om Thomas T	32
Klikkvesen	33
Møteprogram	35

I redaksjonen

Redaktør: Knut Borgen

Layout:

Svein Arild Stokland

Redaksjonsmedarbeidere:

Arnfin Evjen, Oddvar

Follestad, Egil Nord, Rune

Mediaas og Stein

Holmsen

Email-adressen til TW-

NYTT:

knutbo@c2i.net

svein.stokland@nokab.no

Redaksjonen avsluttet den
15.03.2007

OBS!

Inserter står for
innsenders egne meninger
uten at redaksjonen tar
stilling til innholdet

Mobiltelefoner i logen!

Tenk deg følgende scenario. Midt under Overmesters belæring under en gradspassing ringer en mobiltelefon. Overmester blir flakkende i blikket og kommer litt ut av det. I salen brer panikken seg. Er det min telefon? Alle roter i sine lommer for å sjekke, og som en skrev i et innlegg i en annen Ordens medlemsblad forleden.

”Da ringte det fra to forskjellige mobiler, men det lot ikke til at eierne lot seg affisere av det. De tok bare opp mobilen fra lommen, så på panelet hvem som ringte, slo av og la den tilbake i lommen og lot som ingen ting hadde hendt.”

Er det så tvingende nødvendig å ha med seg mobilen når man går til et møte i logen – der alle forstyrrende tanker skal viskes ut? Denne ene kvelden i uken må da selv den mest ivrige mobilbruker kunne enten la telefonen ligge hjemme, eller slå den av, slik at vi slipper å bli forstyrret av popmelodier og hissige ringetoner.”

Så vidt jeg vet har ikke dette skjedd i vår loge så langt, men jeg har opplevd dette flere ganger i andre loger som jeg har vært på besøk i, og forstyrrelsen ødelegger både for overmester og for eventuelle aktører i spill.

Det er blitt vanlig med såkalte stille soner flere steder, på arbeidsplasser, på flytog og på

sykehus. Kanskje vi også bør gjøre våre logelokaler til stille soner?

I en avis var det for en stund siden et innlegg som omtalte at midt under en begravelse fikk presten en oppringning. Han forlot alteret og gikk ut i sakristiet, der han omsider, under intense ringetoner, klarte å fiske opp mobilen og få den slått av. Deretter gikk han inn i kirken igjen, beklaget og fortsatte seremonien!

Å glemme å slå av mobilen kan vel hende for de fleste av oss, og for egen del ville jeg synes at det var litt kjedelig dersom det var meg, og det kunne det godt ha vært!

Storlogen har så langt ikke kommet med noen offisiell anbefaling om mobilbruk i logesalen, men inntil noe slikt kommer, kunne det muligens være en ide at CM, sammen med å minne om adgangtegnet også sa: **husk også å slå av mobilen.**

Knud Borgen

Overmesters spalte

Håpet er lysegrønt!

Våren nærmer seg og med den nye varme tanker. Aleksander Kielland skrev i sin tid en novelle som het: "Håpet er lysegrønt". Med dette mente han at vi burde lære å strekke oss mot noe som vi ønsker, dyrker og begjærer; med andre ord å komme oss langt bort fra den grå og svarte sumpen og opp der vi aller helst ønsker å være.

På reiser i inn- og utland har jeg mange ganger tenkt over håpets lysegrønne farge. Ikke minst i hovedsteder som Kiev i Ukraina der byen formelig våkner til et helt nytt liv hver vår. Byen med mange og store alleer blir et meget vakkert skue og mange malere har forsøkt å portrettere "Spring in Kiev". Den lysegrønne fargen er der alltid, denne lille livgivende gnisten blir en fryd for øyet og vi ser og konstaterer at nytt liv er på gang, nye initiativ og nye innspill.

For noen få uker siden var jeg i Bulgarias hovedstad Sofia i kald vind og minusgrader og alt så bare grått og trist ut. Når menneskene heller ikke smiler, blir det hele en veldig melankolsk og trist tilværelse. En av deltagerne på mitt seminar sa til meg: "Jeg håper du kan komme igjen senere et annet år

slik at du får oppleve den lysegrønne våren her i Sofia. Da våkner byen til liv og alle mennesker blir glade, får ny inspirasjon, og selv om dagliglivet er vanskelig fatter vi nytt håp og mot i takt med trærnes grønne blader."

Tenk at jeg i fattige Sofia skulle få en virkelig varm betydning av Kiellands epos.

I vår Loge vet jeg også at håpet er lysegrønt. Brødrenes innspill til samspill og harmoni er en varm glede som bidrar til mangfoldet som er så viktig og nødvendig for at vi skal ha en levende loge. Vårt fellesmøte med alle tirsdagslogene den 20. februar ble i så henseende en flott aften med mange positive tilbakemeldinger fra de 8 logene som var tilstede. Jeg forsøkte selv med et slikt program som "Den

nære fremmedkulturen" å sette fokus på ulikheter, men at vi med forståelse kan bidra til et enda mer lysegrønt samfunn der jøder, muslimer og kristne kan se håpets varme farge og vise dette med troskaps, vennskaps og sannhets gjerning i det daglige virke.

Lar du håpet være lysegrønt i ditt eget daglige liv? Er du flink til å la de lysegrønne elementene i livet få gi deg nødvendig håp og lyst til å gjennomføre arbeid ute og

inne? Er du flink til å se de lysegrønne sidene hos dine medmennesker og de lysegrønne fargene hos dine logebrødre som signaliserer at vennskap, kjærlighet og sannhet alltid får en ny vår?

La meg ønske alle brødrene en lysegrønn vår, en lysegrønn påske (i alle fall til sinns om ikke til fjells) og håpe på mange lysgrønne innspill til fortsatt samspill og harmoni i Loge nr. 22 Thomas Wildey.

Undermesters spalte

Våren 2007

Våren – når kommer den?

En amerikansk forsker har foreslått en komplisert vitenskaplig fundert indeks for graden av vår. Når den kritiske verdien på indeksen passerer, kan i hvert fall han erklære våren for åpnet.

Få naturfenomener er fulgt med større interesse på våre breddegrader enn vårens ankomst. Noen av de eldre og nyere nedtegnelser om vær- og føreforholdene, fuglesang og vårens blomster, antyder en langsom og systematisk forandring i tidspunktene for vårens ankomst.

Vårens ankomst har opptatt mange, og formålet med slike nedtegnelser kunne være så forskjellig. Mange er de lokale nedtegnelser av værmerker som gav håp om den lange vinterens slutt. Men det har ikke bare vært av estetisk interesse, men også nød. "Vårknipa" var ikke til å spøke med for den som liten eller gammel var. Tele og isløsning var av militær og medisinsk interesse. Og her i nord har folk alltid gledet seg over vårblomstenes blomstring, trekkfuglenes ankomst og de første sommerfuglene.

Fenologi er studier av tidspunktene for tilbakevendende biologiske fenomener, herunder årsakene med hensyn til biologiske og ikkebiologiske faktorer. Kanskje litt vanskelig, men slike studier fikk et vitenskaplig tilsnitt først i vårt århundre og i Norge først i 1928.

Østlandsvåren kommer tidligere. I innlandet og oppover mot fjellene er det usikkert om tidspunktene for vårens ytringer kommer tidligere nå enn forrige århundre. Virkningen av en høyere årsmiddeltemperatur kan i noen tilfeller justeres av et mer langvarig snødekke som skyldes endret nedbørsmønster, men her er det store lokale forskjeller. Langt nord kan endringene ha vært betydeligere siden midten av forrige århundre.

Våren, når kommer den? Umulig å svare på, fordi vårens ytringer forandrer seg årlig og over tid, men også fordi våren oppleves

forskjellig. For noen mennesker er våren et tidspunkt eller tidsrom, for andre en stemning eller følelse. Spørsmålet om vårens ankomst er kanskje når sola endelig varmer, fuglene synger og det bruser i blodet.

Våren er i anmarsj, det kan vi fastslå. Ingen av oss kan vel unngå å legge merke til at lyset kommer, dagene blir lenger, termometeret sliter for å komme under nullpunktet. Det er en herlig tid vi har i møte.

Våren er også såtid som gir oss visse refleksjoner i forhold til vår logetilværelse. Ved innvielsen i Ordenen såes et frø som man har store forventninger til. Etter en tid i det ukjente spirer en venn fram. Frøet er blitt til et levedyktig individ som med kjærlighet skal pleies frem til moden frukt. En frukt som i sannhet vil bære i seg kime til nytt liv.

Da kan vi bare vente på ny vår, på lik linje som vi stadig venter på nye brødre til vår loge.

La det også være en oppfordring til brødrene. Let litt ekstra i vennekretsen eller hvorfor ikke innen familien. Kanskje finner du et såkorn som kan passe inn hos oss. Vi trenger flere til å utbre Odd Fellow Ordenens lære.

Måtte alle få en lys og trivelig vår og forsommer.

*Snart så grønnes bjerk og hegg,
Se på lauget tungler!
Se på fugle-reirets egg
som blir fugle-unger
Alt som kryper, alt som kryr,
Alle fuglene som flyr,
Synger våren vise.*

*Herman Wildenvey (De fire
årstidene, udrag om våren)*

Sekretærhjørnet

Nytt medlem.

Vi ønsker **Roar Julius Breivik** velkommen som nytt medlem av vår Loge.

Roar ble innviet 16. januar i år og vi ser frem til å bli bedre kjent med ham.

Roar Julius Breivik	Mobil	90 03 25 25
Måkeveien 14A	Arbeid	23 09 42 20
0139 Oslo		

Innvielse 27. mars.

På dette møtet skal vi innvie **Gunnar Heggelund**, født 04.02.79. Gunnar er anbefalt av Eks OM Dag Thorkildsen og har sin bopel i Hakadal.

Gradspassing.

Vi gratulerer **Kristoffer Roer Walland** med den Edle Kjærlighets grad 27. februar.

Vi gratulerer:

Willy Reinert Preintoft	med 85 år 27.02.07
Thomas Teichmann	med 60 år 03.03.07
Simen Levinsky	med 50 år 25.03.07
Oddbjørn Østby	med 60 år 10.04.07

Adresseendringer.

Jørn Mood
Vålerengata 5C
0657 Oslo

Erling Bull
Hønengata 20
3513 Hønefoss

Internett

Av logens 84 medlemmer er nå 53 brødre tilgjengelig med e-post (mail). Den siste som har koplet seg til Internet er:

Jan Arild Becher jarildbe@online.no

Besøk Loge 22 Thomas Wildeys hjemmeside:

<http://home.online.no/~enordsjo/index.htm>

Eks Om **Erling Nordsjø** som er ”konstruktør” og web-ansvarlig for vår hjemmeside, har også påtatt seg oppgaven som redaktør for Odd Fellows nettavis. Erlings ansvar er å sørge for at nettavisen skal bli et levende og interessant informasjonsmedium. Les mer om dette på Ordenens nye hjemmeside: www.oddfellow.no

The screenshot shows the website 'ODD FELLOW ORDENEN' in a Windows Internet Explorer browser. The page has a header with the organization's name and logo. Below the header is a navigation menu with links: 'Odd Fellow Ordenen', 'Ledelse', 'Loger/leire', 'Etikk', 'Vår nettavis', 'Ungdomsarbeid', 'Kontakt oss', and 'Hjem'. The main content area is divided into several columns. On the left is a sidebar with links: 'Nytt fra Storlogen', 'Loge jubileer', 'Veteranjuveler', 'Hederstegn/ Organistegn', 'Nye medlemmer', 'Døde brødre', 'Døde søstre', 'Møter, reiser med bilder', 'Utdrag fra Odd Fellow Bladet', and 'Arkiv'. The main content area contains several news items with dates and titles, such as '01/01/2007 110 års medlemskap i Odd Fellow', '11/12/2006 Stille rom på Ullevål universitetssykehus', '11/12/2006 Et nytt SIRIUS prosjekt i Oslo', '04/12/2006 Tildeling av 50 års Veteranjuvel i Rebekkaloge nr. 81 Gjertrud Rask', '06/11/2006 Nettavisredaksjonen ønsker bidrag til Nettavisen', and '22/11/2006 Har du husket å bestille Odd Fellow kalenderen 2007?'. On the right side, there is a 'Søk Nettstedskart' section, a login section for members with fields for 'Storlogens ID-nr' and 'Passord', and a 'Webmail' section. The browser's taskbar at the bottom shows the Start button, system tray with the date '2007-03', and several open applications including 'TW.Nytt påske 2007...', 'FRA VÅR ORDENS HI...', 'Windows Media Player', and 'Odd Fellow Ordenen ...'.

Nettbutikk.

På www.oddfellow.no finnes det linker til samtlige Loger og Leire i Norge. Her får man også tilgang til Odd Fellow utstyrs nye nettbutikk. ID-nr og passord må benyttes for å få tilgang. Ditt ID-nr får du av bror sekretær, eller se i adressefeltet på siste side av Odd Fellow bladet. Her finner du ditt ID-nr i Storlogen. Passordet er: fødselsdato, mnd og år. På formen ddmmåååå (eksempel: 01021945)

Endringer i adresser, telefonnummer og e-post meldes som vanlig til bror sekretær.

EKA

EN GIVENDE DAG PÅ RIKSHOSPITALET

Som brødrene kjenner til har Odd Fellow- og Rebekkalogene i Oslo påtatt seg ansvaret for å drive en pasientkafe i Radiumhospitalets nye strålebygg. Ordningen startet i slutten av januar og går ut på å tilby dagpasienter samt deres pårørende smørbrød, vafler, kaffe, te, saft og frukt.

Det er foreløpig meldt seg ca 300 søstre og 120 brødre som pasientverter. Og blant disse er det ikke bare pensjonister, det er også brødre og søstre i fullt arbeid som har meddelt at de vil ta en fridag eller to for å kunne gi en hjelpende hånd til de kreftsyke.

Kaféen er bemannet fra mandag til fredag av to søstre og en bror, og åpningstiden er fra kl 09.00 til 14.00, med oppmøte en halv time tidligere.

Det skal innrømmes at det var en noe spent bror som møtte opp på Kaféen som logens utsendte representant. Fremstilling av smørbrød, som helt sikkert skulle ha en kvalitet langt høyere enn den daglige kontormatpakken, var såvist ikke en del av min utdannelse. Ei heller var jeg som barn eller voksen ønsket på kjøkkenet for å utføre denne type arbeid, uvisst av hvilken grunn.

Men la det med en gang være sagt, slike bekymringer var fullstendig bortkastet. Jeg ble møtt av tre vennlige logesøstre, som ga en rask innføring i produksjonsmåten basert på deres erfaring, og deretter ble de "lekreste" smørbrød fremstilt av undertegnede. Det ble på løpende bånd fylt fat med brødstykker dandert med henholdsvis egg og ansjos, leverpostei, skinke og ost, egg og tomat, samtlige "nydelig" pyntet med grønn salat, persille, paprika og agurk. I løpet av dagen vil jeg hevde det ble laget ca 250 smørbrød, og det var ikke mange igjen da vi forlot lokalene kl 14.30.

Det er en glede å se hvor populært dette tiltaket er blitt uten at markedsføring, og samtlige pasienter og pårørende viste en takknemlighet som nesten var rørende. Etter en, for noen, lang reise samt påfølgende stråle-

behandling, er det å sitte sammen med likesinnede og hygge seg med gode smørbrød samt en kopp kaffe eller te, terapi av beste slag. Jeg vil tro at det kom anslagsvis 200 personer innom Kaféen i løpet av dagen, og alle var bortom kjøkkenet for å snakke litt og rose den aktivitet Ordenen har igangsatt. Mange fortalte at de på grunn av hyppig strålebehandling hadde vært innom Kaféen tidligere, og at det nå var blitt en hyggelig begivenhet som de så frem til hver gang de var på sykehuset.

I ledige stunder gikk vi selv ut i lokalet og pratet med pasientene, samtidig som vi ryddet vekk brukt bestikk og service. Det ligger blant annet i pasientvertens oppgave å sørge for at alt er rent til neste dag, så oppvaskmaskinen gikk kontinuerlig.

Det er spesielt en episode som gjorde dypt inntrykk på meg, og som viser det positive og sosiale ved Siriusprosjektet. En sykesøster kom bort til oss sammen med en eldre dame i rullestol, som beskjedent spurte om hun kunne få et stykke brød samt en kopp kaffe, da hun nettopp var ferdig med dagens behandling. Sykesøster forlot oss for nye oppgaver og jeg trillet damen bort til fatene og fortalte at hun kunne velge fritt det

hun hadde lyst på. Til min overraskelse ba hun om hele 3 brødstykker, fortrinnsvis med egg og ansjos, samt kaffe med fløte. Etter en liten stund ble jeg tilkalt til hennes bord med spørsmål om hun kunne få ytterligere 3 stykker, med samme pålegg samt enda litt flere ansjoser. Nesten beskjemmet sa hun at hun ikke lenger hadde særlig smaksevne, men egg og mye ansjos ga henne plutselig en god følelse i munnen. I løpet av samtalen skjønnte jeg at hun bodde alene og hadde ikke spist på flere dager, fordi matlysten var blitt borte. Men det å kunne sitte sammen med andre mennesker, og få servert nylaget mat, ga henne plutselig appetitt igjen.

Etter vel en halv time skaffet jeg henne en drosje for hjemtur, og etter mange takksigelser sto jeg igjen med en følelse av å ha gitt et menneske en liten hyggestund i en ellers svart tilværelse uten særlig håp.

Jeg vil derfor avslutte dette referatet fra en dag på pasientkaféen, med å påpeke at de som etterlyser manglende sosiale tiltak i vår Orden, vil få tilfredstillet dette ved å bli med som deltager i Siriusprosjektet. Etter endt økt, går man hjem med en følelse av å ha gjort noe godt for et medmenneske.

FRA VÅR ORDENS HISTORIE – PERIODEN 1940 TIL 1945

Mange av logens brødre, inklusive meg selv, har vært interessert i å få vite hva som skjedde med vår Orden i Norge under siste verdenskrig. For å kunne gi et svar på det, har jeg funnet frem til kilder som har beskrevet denne tiden.

Stor Sire Johan Middelthon har i sin beretning for perioden 29. september 1936 til 1. juli 1946 hevdet at denne tiden nok var den mest dramatiske i vår Ordens historie. Allerede på Storlogemøtet i 1936 advarte avgående Stor Sire Gustav Eriksen om den fare Ordenens oppløsning i Tyskland representerte. ”Hemmelige” ordener kunne også bli forbudt i vårt land, og han skulle få så rett i sin spådom. Etter at 2. verdenskrig for alvor kom med Hitlers angrep på Polen, var den største tragedie i vår tid et faktum. Norge ble heller

ikke spart, og den 9. april 1940 ble landet vårt hærtatt. Den tyske militærmakt overtok styringen i løpet av våren, og 7. juni kapitulerte den norske hær. Kongefamilien og den lovlige regjering måtte forlate landet, og det gikk 5 lange år før vi igjen ble et fritt land – i maidagene 1945.

Dette fikk selvfølgelig også konsekvenser for Odd Fellow Ordenen i Norge, og det 6. ordinære Storlogemøte, som skulle vært avholdt i september 1940, måtte avlyses. En følge av okkupantens mistro til alt og alle, var dekretet om oppløsning av Ordenen, da den ble regnet som hemmelig. Følgelig måtte Stor Sire Johan Middelthon gi ordre til leire og loger om opphør av virksomhet, og dato for dette ble satt til 25. oktober 1940.

Nedenfor gjengir jeg følgende utdrag av Stor Sires beretning om de skjebnesvangre begivenheter:

Forbindelsen mellom Storlogen og de utenbys loger ble øyeblikkelig avbrutt. Så vidt jeg har kunnet

bringe i erfaring innstillet samtlige underordnede institusjoner straks sine ordinære møter.

Antagelig i slutten av april, jeg beklager at jeg ikke er i stand til å oppgi noen dato verken for denne eller for en rekke senere begivenheter, troppet det opp 2 sivilkledde tyskere på mitt kontor. De hadde vært der et par dager forut uten å treffe meg, og da i uniform, med dødningshodet på uniformsluen, altså SS-offiserer. Den gang visste man neppe hva emblemet betød, eller hva SS egentlig var for noe. Senere fikk vi jo større erfaring. Herrene opptrådte meget høflig, de ønsket visse opplysninger om Odd Fellow, spesielt medlemsfortegnelsen. De fikk da en håndbok. For øvrig var de åpenbart vel informert på forhånd, og fortalte at når Ordenen ble forbudt i Tyskland, var det fordi dens ideologi var i strid med nasjonalsosialismen, men her i Norge hadde vi intet å frykte, i det tyskerne ikke ville blande seg inn i interne norske forhold. Jeg forsøkte på min side å forklare dem at tyskerne heller ikke hadde noe å frykte av Odd Fellow Ordenen. Jeg viste dem vårt meget velordnede arkiv og korrespondanse med samtlige norske loger og de utenlandske jurisdiksjoner, og tilbød herrene å gjøre seg kjent med hva de måtte ønske, i det vi

overhodet ikke hadde andre hemmeligheter enn de rent rituelle former.

I de følgende dager ble besøket stadig gjentatt, etter kort tid dog bare av den ene herre ved navn Boehm. Den annens navn har jeg glemt. En dag ba han om utlån av korrespondansen med Holland. Dette var før overfallet på dette landet. Han fikk mappen og brakte den punktlig tilbake. Den hadde neppe interessert ham, for den inneholdt bare 1ste kvartals korrespondanse, med et par trykte sirkulærer. Tidligere års korrespondanse var arkivlagt. Noe annet ønsket tyskerne ikke å se, og har ikke sett.

Under et besøk i midten av juli fikk jeg en anmodning om å gi en skriftlig besvarelse av enkelte spørsmål. Jeg ba om å få denne anmodning skriftlig. Dette var tyskeren helt uvillig til. Derimot lykkedes det etter lengre parlamentering å få en papirlapp, som ennå er i Storlogens besittelse, hvorpå han skrev sitt navn og adresse, og dessuten noterte han 5 punkter, dels med blyant, dels med penn.

(Som svar på disse spørsmål tilskrev Stor Sire den 22. juli 1940 Reichskommissariatets opplysningsbyrå og ga en beskrivelse av Ordenen, hva den står for, organisasjonen osv.)

Stor Sire fortsetter:

Antagelig medio august får jeg så et nytt besøk av Boehm, som fortalte meg at han nå hadde gitt en fullstendig rapport til Reichkommisariatet, og at dette ikke hadde noe imot at logene gjenopptok sitt ordinære arbeid. Det var naturligvis umulig å vite om dette var oppriktig ment, men det er mitt bestemte inntrykk at så var tilfelle, og jeg hadde grunn til å tro at initiativet til det som kort tid etter skjedde, ikke skyldes tyskerne, men må søkes i den indre politiske utvikling som ført til begivenhetene den 25/9 1940.

Etter Boehms besøk hos meg - som ble det siste - opptok jeg straks arbeidet med å få logene i gang igjen, og jeg planla en reise fra Trondheim og sørover.

(Stor Sire gjennomførte reisen og kom til Molde, før han telegrafisk ble kalt tilbake til Oslo. Da hadde han fått beskjed om at Frimurerordenen var beordret lukket, og ante nok hva som var årsaken til kravet om retur.)

Stor Sire fortsetter:

Ved tilbakekomsten til Oslo ble jeg møtt på stasjonen med beskjed om straks å innfinne meg på Victoria Terrasse, hos en mann ved navn Heiness. Han kastet først bort en mengde tid på Frimurerordenen,

som han angivelig kjente meget nøye, og som han forsøkte å identifisere med Odd Fellow Ordenen. Det lyktes meg omsider å få han til å forstå at de to ordener ikke var identiske og at jeg ikke hadde det ringeste kjennskap til Frimurerordenen. Han syntes meget forbauset over dette, og at jeg ikke var frimurer. Han meddelte da at hvis Odd Fellow Ordenen ikke innen en viss frist frivillig oppløste seg – frivillig ble meget sterkt aksentuert – ville Ordenen bli oppløst og dens midler beslaglagt. Hvis vi derimot gikk til frivillig likvidasjon, ville logene selv kunne disponere over sine midler. Alle ritualer og regnskapsbøker m.v. måtte imidlertid utlevers. Jeg sto følgelig ikke over noe valg, og erklærte at vi ville gå til likvidasjon. Han måtte ha min skriftlige erkjennelse på å ha mottatt hans meddelelse, og da han i den anledning satte seg til skrivemaskinen ba jeg ham ta ekstra gjennomslag, idet jeg erklærte at jeg ennå aldri hadde satt mitt navn på noe papir uten å ha gjenpart av det. Tross iherdige forestillinger lyktes det ikke, og da det trakk opp til brudd i forhandlingene, våget jeg ikke å sette saken på spissen.

(Den 26/9 1940 utstedet Stor Sire et sirkulære til leiren, loger og

Rebekkaloger, med kopi til det tyske sikkerhetspoliti, hvor det ble meddelt at all virksomhet skulle opphøre innen 25. oktober 1940. Det ble påpekt at hvis ritualer, referatprotokoller, arkiv og bibliotek ble innlevert til okkupasjonsmakten innen den fastsatte tid, så kunne de respektive institusjoner fritt disponere over sine midler. Imidlertid så oppfattet de lokale tyske myndigheter forskjellig den meddelelse som det tyske sikkerhetspolitiet hadde utsendt i forbindelse med opphøret. Enkelte forlangte å få utlevert midlene, samt en oversikt over logenes økonomiske stilling. Det skjedde til og med at lokale banker i sin tjenesteiver, på eget initiativ, sperret logens konto, og først åpnet den igjen etter at Stor Sire hadde tatt dirkete kontakt med bankens ledelse og truet med erstatningsansvar. Rent praktisk ble opphøret gjennomført ved at hver loge oppnevnte en nevnd bestående av de valgte embedsmenn, samt fungerende Eks OM og formannen i finansnevnden. Denne nevnd fikk uinnskrenket fullmakt til å fatte alle beslutninger vedrørende avviklingen.)

Stor Sire fortsetter:

Disponering av midlene skjedde under forskjellige former på de forskjellige steder. Overlevering av bøkene m.v. ble delvis forsøkt sabotert og enkelte steder med hell. I Oslo ble alt vedrørende Storlogen, Leirene, logene og Rebekkalogene pakket i kasser for avhenting, som imidlertid aldri fant sted. Enkelte ting er allikevel dessverre kommet vekk. Storlogen savner således adskillige verdifulle trykksaker. Dessuten lot jeg brenne alt som hadde med våre finanser å gjøre, der iblant samtlige logers årsberetninger. Også Stor Skattmester brente sine bøker. Vi ville ikke risikere at tyskerne senere skulle skifte mening og forsøke å oppspore våre midler. Forøvrig forløp likvidasjonen ikke uten vanskeligheter. Jeg sto i den tro at ovennevnte Heiness (fra SS) representerte sentralledelsen, men dette har han åpenbart ikke gjort, hvis det da overhodet har vært noen sentralledelse i denne sak. Det viste seg nemlig på adskillige steder at tyskerne handlet stikk i strid med de tilsagn jeg hadde fått. Midler ble (som nevnt) beslaglagt og logenes embedsmenn ble utsatt for trakassier. Dette medførte en omfattende korrespondanse og en rekke konferanser, som i stigende grad irriterte ovennevnte Heiness. Det hele var en levende illustrasjon

til den frapperende oppdagelse vel alle etterhånden har gjort, nemlig tyskernes absolutte mangel på administrasjonstalent.

(Det skal her innskytes at Stor Sire ble arrestert, og satt således fengslet i 16 dager på Møllergaten 19 før det lyktes ham å slippe ut. Det ble ikke gjort ytterligere innrømmelser fra hans side i forbindelse med gjennomføring av opphøret, og han ga heller ikke flere opplysninger om hva Ordenen sto for enn det tyskerne allerede hadde blitt orientert om.)

Stor Sire fortsetter:

Ordenens arbeid i Norge var dermed nedlagt (pr. 25. oktober 1940). Men Ordenen var selvsagt ikke oppløst. Det kunne bare skje i bestemte former som ikke var fulgt, hva tyskerne selvsagt ikke var oppmerksomme på. Jeg beholdt Storlogens fribrev, og ingen underordnet institusjon sendte sitt fribrev til meg. Det var derfor mulig, når som helst leilighet bød seg, å gjenoppta arbeidet. Dette benyttet jeg meg da også av etter kapitulasjonen, således som det fremgår nedenfor. Selv om arbeidet i 1940 ble nedlagt, betød dette langt fra at kjeden var brutt. På de forskjellige steder og under de forskjellige former holdt medlemmene fremdeles kontakten

med hinannen vedlike, og betydningen herav kan neppe vurderes høyt nok. Det gjaldt jo å holde motet oppe, det styrket troen på lysets seier og det trøstet i tunge timer. Materielt hjalp det ofte over de verste mangler. Hva det betyr å ha en god venn, lærte vi da tilgangs. Personlig hadde jeg ofte gleden av å møte utenbys brødre, som fortalte om forholdene på sitt hjemsted. Jeg hadde derfor en slags kontakt med de utenbys brødre, men noen utførlig rapport har jeg ikke mottatt. Imidlertid er krigsårene et så viktig kapitel i Ordenens historie i Norge at det bør bevares for fremtiden, og jeg vil finne det naturlig at dette kapitel gis en utførlig omtale i det verk som forhåpentlig blir utgitt i anledning av Ordenens nær forestående 50-års jubileum.

(Her slutter Stor Sires beretning.)

I Storlogens 50-års beretning kan man lese at selv om Odd Fellow Ordenen som enhet ble stanset høsten 1940, fortsatte ånden å leve blant brødrene, som straks fant en eller annen form for å søke sammen og holde Odd Fellowship levende.

I Oslo hadde man tre sammenlutninger. Den gamle Odd Fellowship forening ble omdannet til "Sangerforeningen av 1919" og fortsatte sine møter i ordenens

gamle lokaler i Kr. August gt. 6. Den fikk stor tilslutning, særlig av passive medlemmer, og medlemstallet steg til over 100 stk. Det var ikke bare sangen som ble dyrket, men bridgespillet ble opptatt blant øvelsene og fikk mange aktive, særlig fra de passives side.

Den annen sammenslutning av klubben Snorre stiftet 10. januar 1941 etter initiativ fra brødrene i loge nr. 10. St. Hallvard, og med adgang for andre logebrødre. Klubbens formål var å utvikle et godt kameratskap mellom medlemmene, og i den hensikt ble det arrangert regelmessige sammenkomster med bridge, sjakk og foredrag av underholdende, opplysende eller belærende art. Den opprettholdt regelmessige møter helt frem til 16. oktober 1945, da den ble oppløst og logene gjenopptok sin virksomhet. Under okkupasjonsperioden ble det avholdt hele 115 møter, og møtelokalene var på forskjellige steder som: Ingeniørenes Hus, Håndverkerforeningen, Lærerinnelagets Hus og Maskinistforeningen. Bispisningen kunne for eksempel bestå av lapsskaus med øl og dram og kostet kr 5,-.

Den tredje sammenslutning Veslehjemmet – de ensomme venner - hadde også tilslutning fra Rebekkasøstre. Den fortsatte

gjennom hele okkupasjonstiden sitt sosiale arbeid blant enslige kvinner og menn, og det møtte opp til 70 deltagere på hvert arrangement. Ved siden av mat fikk de som regel også litt skikkelig tobakk, men møtene ble av forståelige grunner lagt til andre steder enn Stortingsgaten 28.

Foruten disse virksomheter, møttes brødrene i private hjem til feiring av sine Odd Fellowminner, som logenes stiftelsesdager og Ordenens høytidsdager. De samme aktiviteter har Storlogen fått meddelelser om foregikk rundt i det samlede land i disse årene.

Den 7. og 8. mai 1945 ble en gledesfest av dimensjoner i Norge – en ubeskrivelig folkefest som fortsatte i mange uker. Løpesedler fra Hjemmefrontens ledelse ble utdelt og slått opp på husvegger og stolper.

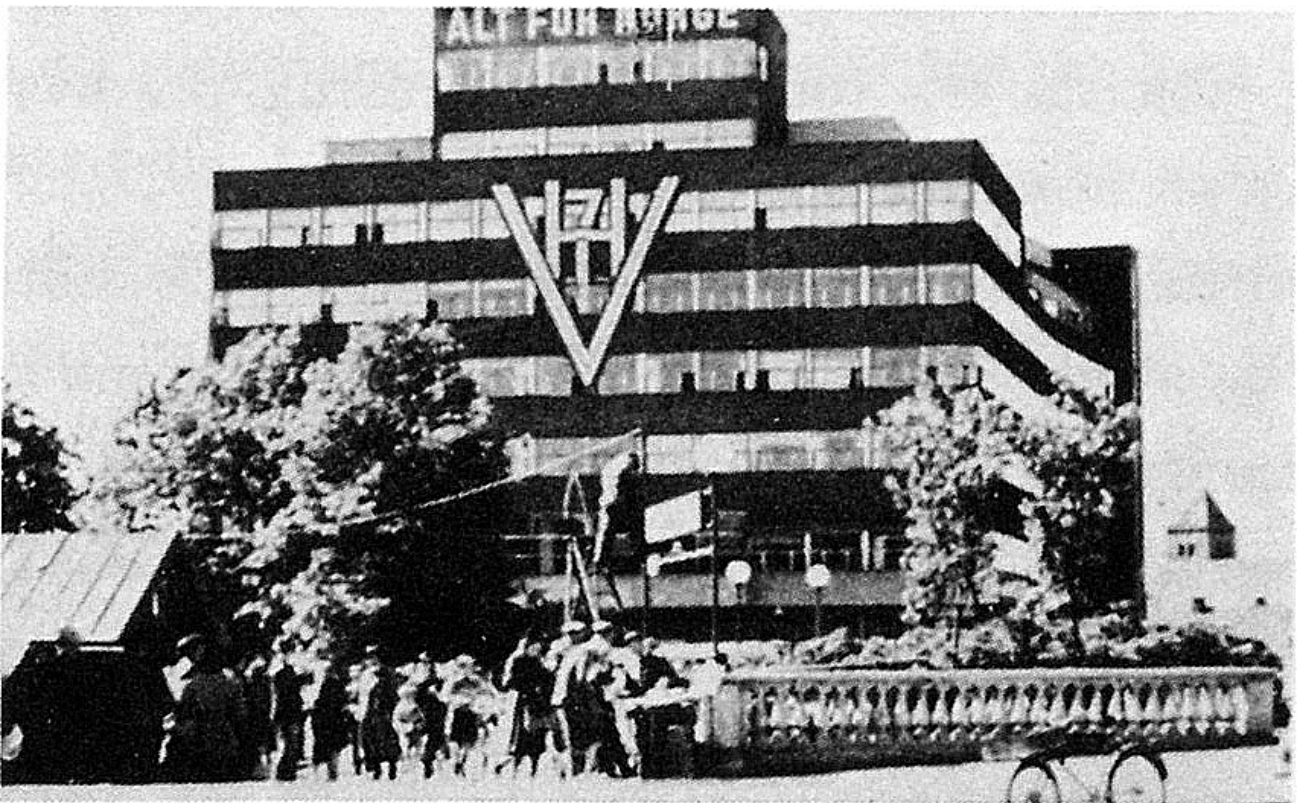
Allerede 25. mai ga Stor Sire det budskap til Ordensenhetene om at arbeidet kunne gjenopptas, og i flere loger tok den foran nevnte avviklingsnevnden det første initiativet i så måte. Blant annet måtte logene få en oversikt over hvem som fortsatt ønsket å være aktivt medlem. Storlogen bestemte at enhver som var blitt eller hadde søkt om å bli medlem av Nasjonal Samling (NS) etter 9. april 1940 skulle utelukkes fra ethvert aktivt eller passivt medlemskap i

Ordenen. Det samme gjaldt enhver som hadde vært medlem før 9. april og ikke snarest mulig deretter hadde meldt seg ut. Noen generelle regler utover dette fant Storlogen ikke praktisk gjennomførbart. Den minnet imidlertid om at "hva der tilfaller en enkelt av oss av skam eller ære strekker også sin virkning til Ordenen". Følgelig måtte hvert medlem granske sin egen vandel i okkupasjonsårene og ikke melde seg inn som aktivt medlem hvis vedkommende hadde vist en

uverdigg nasjonal holdning. De medlemmer som sendte inn bekreftet melding til logen med ønske om å bli aktiv igjen, fikk tilbake tidligere rettigheter og forpliktelser.

Hva som skjedde med Odd Fellowgården i den tid vi var okkupert, kommer jeg tilbake på i neste utgave av TW-nytt.

Arnfin Evjen

Bygningen ved Kongens hjemkomst.

Vår nye bykultur og vår nære fremmedkultur

Menneskelivet består av stadige forandringer. Våre omgivelser endres, barn vokser opp og vårt samfunn er i rask forandring. Og et gammelt ordtak sier at forandring fryder.

Under et hyggelig restaurant-besøk forleden, hvor vår CM Jørn Mood hadde samlet noen få av sine logevenner til fødselsdagsfeiring, fikk undertegnende noen assosiasjoner om nettopp fenomenet FORANDRING. Vårt lille selskap fant sted på restaurant og galleri Smia i Oplandsgaten på

Vålerenga – et utsøkt etablissement som holder hus i en gammel verkstedbygning mellom de vakre trehusene på nedsiden av Vålerenga kirke. Faktisk har stedet en gang vært en ekte smie, så Thomas Wildey-brødre vil vel føle en naturlig tilhørighet allerede i utgangspunktet. Og de kulinariske

åpenbaringer som det utmerkede kjøkken tryller frem, minner sterkt om at noe har forandret seg siden smeden strevde i varmen mellom de tykke murveggene.

Først og fremst kan vi jo fastslå at Oslo er en hovedstad i rask vekst og utvikling. Undertegnende husker godt trehusbebyggelsen på Vålerenga, Kampen og Rodeløkka som fattige og forslummede bydeler med store sosiale problemer. Husene var jo også bygget ulovlig utenfor bygrensen tidlig på 1800 – tallet, og det var stort sett ”vanlige” folk fra landet som slo seg ned her. Og ettersom tiden gikk, vokste Oslo ”forbi” sine gamle og pittoreske forsteder. Først på 1980 – 90-tallet ble trehusbebyggelsen ”gjenoppdaget”, samtidig som Oslo forandret seg til å bli en moderne, europeisk hovedstad med et yrende kafé- og restaurantliv. Nye generasjoner valgte en mer urban livsstil, og plutselig ble de gamle trehus-

klyngene trendy boliger for velstående arkitekter, kunstnere og intellektuelle. Og den gamle Smia ble kunstgalleri og mat-tempel for gjester med blanke kredittkort.

Så er jo dette et godt eksempel på forandring – eller skal vi si forvandling. Vi lever unektelig i en tid preget av store og raske omskiftninger. Ny avansert teknologi forandrer hverdagen, og moderne kommunikasjon har gjort vår verden stadig mindre – mens Oslo blir større for hver dag som går. Men også menneskene som bor i byen vår har forandret seg. Det har skjedd en liten revolusjon når det gjelder selve befolknings-sammensetningen. Liksom alle europeiske – og ikke minst amerikanske storbyer, har vi fått et fargerikt og stadig tydeligere flerkulturelt innslag. Faktisk er 37 % av dagens 17-åringer i Oslo av såkalt fremmedkulturell opprinnelse.

Denne utviklingen påvirker både bykultur og hverdagsliv i hovedstaden. Det er nok å minne om fargerike innvandrerbutikker og eksotiske restauranter med spennende mat fra alle verdenshjørner. Også for Odd Fellow ordenen representerer denne utviklingen både utfordringer og store muligheter. Vår egen DSS Per Bredo Østby har således påpekt, at vi ikke må glemme det betydelige

rekrutteringspotensial for våre loger som finnes i de ulike innvandremiljøene.

Således var det ekstra gledelig at vår egen Overmester benyttet tirsdagslogenes fellesmøte den 20. februar til å belyse nettopp ”Vår nære fremmedkultur”. Møtet, med vår egen Loge som vertskap, var behørig forhåndsannonsert blant alle Oslo-logene, og det var tydelig at aftenens tema vakte stor interesse. Til tross for at skolene hadde vinterferie – noe som vanligvis fører til betydelig redusert fremmøte – måtte det settes inn ekstra stoler i A-salen før Logen kunne åpnes. 110 brødre er absolutt fremmøterekord for vår Loge. Og etter et kort og høytidelig arbeidsmøte i Logesalen fulgte aftenens høydepunkt i Den Grønne Sal: To gjestende foredragsholdere, Saeela Rana, som er muslim, og Daniel Stanger, som har jødisk bakgrunn, skulle beskrive sine opplevelser av egen hverdag i dagens norske samfunn.

Men først fremførte vår egen eminente kåsør og satiriker, den i herværende artikkel allerede nevnte CM Jørn Mood, et meget humoristisk innlegg om en meget spesiell folkegruppe – nemlig NORDMENN. For nordmenn ER – og har alltid vært INNVANDRERE. Fattige norske bønder invaderte USA og tviholdt

på sin kulturelle egenart i sitt nye hjemland. Og det samme gjør rike norske pensjonister som flytter til Middelhavets solkyster. Men først og fremst er nordmenn TOLERANTE – overfor pakistanere som går på ski og negere i lusekofte.

Og så fulgte foredragene fra aftenens to gjester – og deres tanker om hverdagens opplevelser i vårt lille land gjorde et meget sterkt inntrykk på en spent og lydhør forsamling. Vår jødiske venn fortalte om frykt og usikkerhet når synagogen i Oslo blir beskyttet. De historiske perspektivene er selvsagt meget urovekkende. Og Saeela Rana – en vakker ung dame med solid akademisk utdanning – beskrev en vanlig, god oppvekst i en harmonisk familie, som oppmuntret henne til å studere og gjøre karriere. Bildet stemmer dårlig med det inntrykk mediene skaper av kvinneundertrykkelse i innvandremiljøer.

Begge foredragsholdere fremsto som svært sympatiske enkeltmennesker, som ikke på noen måte ville identifisere seg med ekstreme, ytterliggående elementer i sine respektive kulturer. Vi ble minnet

om at vi altfor lett generaliserer i vårt møte med mennesker med annen tro og hudfarge enn vi er vant til i vårt hittil heterogene norske samfunn. Og de mange spørsmål fra salen understreket at vår nære fremmedkultur virkelig opptar oss.

Vår Overmester og vår Loge skal ha all ære av denne logekvelden, som ble avsluttet med et tradisjonelt og hyggelig brodermåltid, hvor våre foredragsholdere var invitert som gjester.

Og så går tankene igjen tilbake til restaurant Smia på Vålerenga, og til et nytt og forandret Oslo, hvor vi alle daglig møter nye typer mennesker og nye ansikter i vår egen hverdag. Og med ett dukker bildet av Thomas Wildey opp mellom restaurantbordene. Vår Ordens grunnlegger var jo selv en ekte grovsmed. Og hvis HAN hadde jobbet i den gamle smia på Vålerenga, skulle han fått i oppgave å smi nye, solide kjedeled i en broderkjede som for alvor skulle omfatte alle kulturer og alle folkeslag på vår lille jord.

Svein T. Hermansen

Vårt Ordenshus' historie

Bestefartomten

I forrige nr. av TW-Nytt var det en artikkel av Oddvar Follestad som innleder historien om vårt Ordenshus.

Filmen om Stortingsgaten 28 har nok mange av oss sett både en og to ganger. Men historien om hvor Oslo-logene avholdt sine møter før 1932, og hvorledes tanken om en egen Odd Fellowbygning grodde frem, og deretter ble realisert, er det vel de færreste som kjenner.

Og den historien er så spennende og gir et så godt bilde av det vågemot og innsatsvilje som våre forgjengere i Ordenen la for dagen, at jeg finner det betimelig å la alle brødrene få del i den.

Der hvor nå Odd Fellow Gården kneiser i all sin massive velde, var for vel 325 år siden en av byens gamle løkker. Disse løkkene skriver seg helt fra Christianias grunnleggelse ved Christian IV, som stakk ut reguleringsplanen for den nye byen 27. september 1624. Han forordnet da at 8 av kronens gårder i Akersdalen skulle stilles til rådighet for byen som felles gressganger for borgernes husdyr. Byens embetsmenn og dens mest velhavende borgere kastet seg glupsk over de arealene som således var stillet til rådighet for husdyrene deres, og la beslag på større og mindre arealer – helst større, inngjerdet dem, bygde sommerhus på de respektive løkker

og nøt der landlivets gleder i den korte nordiske sommer.

Selveste borgermesteren, Lars Ruus, sikret seg ikke mindre enn 97 mål, satte gjerde omkring for å markere eiendomsretten og bygde i den nåværende Studenterlunden en statelig sommerbolig. Det var Ruuseløkken.

En av Norges største finansmagnater, Celio Marselius, opprinnelig fra Nederland, gjerdet inn 36 mål utenfor de gamle vollene og bygde seg en herregård – Marselien-borg – med en mønsterhage omtrent der hvor nå Cecilgården ligger – et lite eventyr i renessansestil. Som naboer mot vest hadde Klinkenbergeløkken, som bare var på 12 mål og Leuch-

løkken opprinnelig 38 mål. Klinkenberg – som senere ble til Klingenberg – var en bergknaus i flukt med Piperviksberget. På Klinkenberg hadde det helt siden 1680-årene vært et bevertningssted, populært kalt ”Klinken”. Det var kjent av hele byen som et høyst tvilsomt etablissement med fyll og leven og løsaktige fruentimmer. Først i 1820-årene ble det skikk og orden på forholdene her, og byens ”brave borgere” søkte hit for å nyte de materielle gleder og fornøyelser som stedet bød på. Etterhånden fikk man her konsertsal, teater, varieté med friluftrestaurant og det hele utviklet seg gjennom årene til å bli det store populære sentrum for byens forlystelsesliv under navnet Christiania Tivoli. Den for sin tid statelige Cirkusbygningen ble bygd i 1890-årene og var en del år kinolokale til hele herligheten ble revet i 1936 for å skaffe plass til Roald Amundsens gate. Av Tivolis brokete saga vil den eldste nålevende generasjon huske navn som Apollosalongen, senere Florasalongen, arnestedet for nokså lettlivede gleder, og senere generasjoner vil ennå ha i friskt minne Bokken Lassons Chat Noir i Restaurantbygningen mot Stortingsgaten og byens i sin tid største fest- og danselokale, restaurantdirektør Paulsens ”Røde Mølle”.

Den første eier av Leuch-Løkken var antagelig kjøpmann og stadskaptein Morten Leuch, sønn av slektens stamfar i Norge, rådmann Peder Nielsen Leuch, også hollender som kom hit og startet som skreddersvenn og bissekremmer, men ble senere gjennom giftermål med en velstående enke en av byens rikeste menn. Sønnen, stadskapteinen, overtok ikke bare en betydelig arv, men økte også sitt gods ved ekteskap med Karen Müller, som ved mannens død i 1714 rådet over betydelige eiendommer, bl.a. Bogstadgodset foruten store verdier i rede penger. Sønnen, Peder Leuch, var storkjøpmann og medeier i det høyt ansette og rike handelshus Collett & Leuch. Hans sønn, Morten Leuch, skaffet seg også et innbringende ekteskap med Mathea Collett. Dette ekteskap fikk imidlertid en brå slutt da Morten Leuch døde, og 5 år etter giftet fru Mathea seg i 1773 med landets fremste mann på den tid, Bernt Anker.

Da var Leuch-løkken gått over til juristråd Morten Leuch Eliesons enke, senere fru Dorothea Monsen av Linnerud-slekten. Etter hennes død gikk løkken ved arv over til svigersønnen Jess Anker – en bror av Bernt Anker. Blant de senere eiere i de første årtier på 1800-tallet var kjøpmann Ole Ring, etter hvem

den nå forsvunne Ringsgangen har sitt navn. Så ble Leuch-løkken etter hver oppstykket i stadig mindre og mindre arealer. I 1856 kjøpte brødrene Karl og Peter Hals en del av løkken av enken etter gartner Dyrgreen, som eide et ganske betydelig areal av den gamle løkke og hadde latt bygge en rommelig 2 etasjes tregård på hjørnet av Stortingsgaten og Klingenberg-gaten. Den ble revet ved århundreskiftet for å gi plass for Teaterkaféen. Brødrene Hals satt i gang store byggearbeider med konsertsal, utstillingslokale, familieleilighet og lokaler for pianofabrikk. Alt ble revet da Teaterkaféen ble utvidet med nye Hotell Continental.

Smedmester A.L. Thune sikret seg i 1872 en parsell av den vestre del av tomten og startet her sitt mekaniske verksted, som senere ble flyttet til Drammensveien ved Skøyen hvor det fremdeles holder til.

Den egentlige "Bestefarstomten" hadde Dyrgreen allerede i 1840 solgt til capitaine, toldkasserer Jens Mogens Theiste, som bygde et stort, solid trehus i 2 etasjer med innredede loftsværelser. I et av disse hadde i 70-årene en ung musiker, Tromsø-gutten Ole Olsen – den senere kjente komponist og musikkmajor – sin hybel, hvorfra han hadde en hyggelig utsikt over

til sin elskede og senere hustru, pianofabrikantens datter, Marie Julie Elenore.

Eiendommen gikk så atter fra hånd til hånd inntil den i 1880 ble kjøpt av apoteker Rode. I kjelleren lot apotekeren innrede et laboratorium hvor det i sin tid velkjente "Rodes blæk" ble fremstilt. Det var apoteker Rode som i 1883 leide ut 1. etasje i sin gård til "Bestefar", restauratør Hans Andersen., om sommeren også med servering i haven. Bestefar Andersen kom som ganske ung mann til Christiania og ble tjener i byens fineste hotelletablissement, Hotell du Nord i Dronningens gate. Her vant også den eldste Petter L. Persen, grunnleggeren av det høyt ansette Victoria Hotell, sine sporer i faget. Senere ble Hans Andersen restauratør i ruteskipene på Hamburg og Kiel, deretter drev han en mindre restaurant inne i selve byen. til han i 1881 fikk leid lokaler for sin virksomhet i Horngårdens kjeller, en hjørnegård som lå midt i det som nå er munningen av Munkedamsveien ut mot Stortingsgaten. Her arbeidet han bare i 2 år til han fikk de for sin forretning utmerkede lokaler i Rodes går. Sin popularitet kan han for en stor del takke sin arbeidsomme og dyktige hustru for. Det utmerkede renommé som restauranten i "Bestefarsgården"

snart fikk, skyltes ikke minst hennes virksomhet i kjøkkenet. Hun var av den gode gamle skole, overvåket at matstellet var førsteklases, la hele sitt varme hjertelag i anretningen og holdt dessuten prisen som var så rimelig at selv studenter kunne se seg råd til å være gjester hos "Bestefar" og Bestemor" en og annen gang. "Bestefar" sørget for at det til enhver tid hersket orden og sømmelighet i sin restaurant. Fyll tålte han ikke. Det aldrende ektepar

var i det hele snille mennesker. Skjønte de at en og annen gjest var i knipe for kontanter til et skikkelig måltid, fikk vedkommende spise seg mett uten å betale for fortæringen. Driften av restauranten, som kreve både omtanke og arbeide i de aller fleste av døgnetts timer, ble etter hvert så anstrengende at Hans og fru Caroline fant å burde søke seg et roligere sted. Da apoteker Rode hadde solgt sin eiendom til Nora Bryggeris eier, Friderichsen.

Sirkusteltet.

Etter tegning av Ola Normann.

besluttet de to gamle, som nå var kommet opp i 70-årene, å slutte med den meget krevende restaurantdriften i "Bestefarsgården". De flyttet til egen gård i Søndre gate på Grünerløkka, hvor de ennå i et halvt snes år drev en mindre restaurant med mer overkommelige arbeidsforhold. Først da fru Caroline døde i 1902, la "Bestefar" årene opp, flyttet til en datter i Tullins gate og tilbrakte sitt fortjente otium hos henne til han døde i 1912, 91 år gammel.

Imidlertid fortsatte restaurantdriften ennå i noen år i "Bestefarsgården" med den unge Hjalmar Østensen som restauratør. Han drev senere i flere år Tostrupkjelleren. Friedrichsen lot Nora Bryggeri kjøpe eiendommen som under ny ledelse fikk navnet Rosenborg Bryggeri. Den gamle gården ble revet ved århundreskiftet, og tomten ble liggende der i byens beste strøk som en lagertomt, et sørgelig trist trekk i byens ansikt helt til Odd Fellow-bygget kom i gang. Fra tid til annen hadde menasjerier, gjøglere, skytebaner og andre tarvelige skur og telt for forlystelsesetablissementer tatt tomten i besittelse.

En noen bedre anvendelse kan man vel si at tomten fikk i de måneder Karl Norbeck årvisst slo opp sitt store sirkustelt her, og det var antagelig han som døpte denne

av skjebnen så sørgelig behandlet eiendom for "Bestefarstomten". Dens siste eier, før Oslo Kommune ervervet den som følge av Rådhusreguleringen, var Schous Bryggeri. Eiendommen var da slått sammen med nabotomten, nr. 30 – nå Thorstedshjørnet – og kommunen ga for disse samlede herligheter omkring 300 000 kroner. Det var i 1917 denne handel fant sted. Ennå en del år holdt Norbeck til der med sitt sirkus, som i 1929 ga sin siste grand gala avskjedsforestilling. Og så tok arbeiderne til med opparbeidelse av gaten og arrondering av tomtearealer etter Rådhusreguleringens planer, som bl.a. krevde nedrivning at Christiania Bad, som i årene 1883 – 1923 var byens mondene badeanstalt.

Også Stortingsgaten, som Odd Fellow-bygningen sogner til, bør ha krav på et par historiske opplysninger. Gaten ble opparbeidet i 1843 over Grünings hage og het opprinnelig "Den Drammensiske Hoved Wey", senere Drammensveien, og alle bygninger helt til det nåværende nr. 2 – Narvesens hus – hadde nummer til Drammensveien. For vel 100 år siden bar gaten navnet Ruseløkveien på strekningen fra den nåværende Stortingsplass til den gikk over i Drammensveien

ved "Røverstatene", de gamle, lave og til dels usle rønner som lå på fjellskråningen opp mot det nåværende Victoria Terrasse. Navnet Stortingsgaten skriver seg først fra 1864, da Stortings-

bygningen var under oppførelse. Den nåværende Ruseløkveien ble først ferdig opparbeidet i 1882.

forts. i neste utgave av TW-Nytt

Bestefartomten med Bestefars restaurant

Lofotfisket er i gang igjen

Bildet gir oss assosiasjoner til Lofotfisket, slik det var i Svolvær ved slutten av forrige århundre. Det gamle fiskeværret med sin eim av olje, nydampet tran og tjære. Og med mang en fisker som har gått omkring sin rorbu, duftende av snus, kaffe, tobakk, tauverk og kanskje litt brennevin.

Men de spiste antagelig ikke fisk slik vi gjør i dag, selv om havet også den gang ga det samme, gode råstoffet.

Torsken er en av de vanligste saltvannsfisker

Den lever mesteparten av livet i Barentshavet, men vandrer både som umoden torsk, og som gytemoden torsk (skrei). Skreiens gyteområder strekker seg fra Finnmark til Stad, men de viktigste gytefeltene er utenfor Lofoten. Skreiens gytevandring danner fortsatt grunnlag for vårt viktigste sesongfiskeri i Lofoten.

Torsk til hverdag og fest

Den har lyst, delikat og magert fiskekjøtt som egner seg både til koking og steking. I Norge velger vi gjerne rødvin til kokt torsk. Vinen bør da være ueiket og ha moderat med tannin. En lett og fruktig Valpolicella eller Beaujolais egner seg godt, men du kan også bruke en saftig rødvin fra Bordeaux uten for mye tannin.

Skinnstekt torsk, som her, er en av utallige måter å tilberede fisken på

Både hvitt og rødt

Rødvin til fisk bør generelt serveres noe avkjølt. Hvitvin passer også godt til kokt torsk. Bruk da gjerne vin laget på Sauvignon Blanc fra Bordeaux i Frankrike eller Albariño fra Spania.

Når torsken serveres med lever og rogn, øker fyllden og smaksraften i retten, og vinen bør følge samme vei. Men her må du være forsiktig med svart pepper og eddik i vannet for leveren. Se oppskriften nede. Noen synes rødvin passer godt her også, men det er ikke alle som synes at torskelever og tannin går så godt sammen, og da foretrekkes heller en fyldig hvitvin. En rik, men samtidig frisk chardonnay, hvit bourgunder (ingen tørr Chablis) eller en hvit Rhone vin med Grenache som hoveddrue vil passe godt. Et annet alternativ er en rød Soave fra Italia.

Et lyst hvete-øl passer utmerket til kokt torsk. Og når torsken serveres med lever og rogn, vil et lyst klosterøl være et godt valg. Velger du å steke torsken i ovn eller panne, bidrar både stekingen og krydringen til at fisken får mer smak. En frisk, fyldig hvitvin, enten en Loirevin for eksempel Sancerre, italiensk som fra Soave, spansk hvitvin for eksempel Vine Torres

Esmeralda eller et middels fyldig øl, prøv gjerne en mørk type Bayer eller AAS classik vil da passe godt.

Nord-Norsk møljefat à la Tromsø

Tradisjonell oppskrift

Kok skivet torsk (mengde ca 300 g fisk per person) i rikelig med vann og tilsett salt etter eget ønske.

Rens rogn og rull denne inn i matpapir. Vri ende slik at du får en rullebrett i enden innover og fest med et tykt gummistikk. Kok opp saltvann.

Obs rogn må småkoke i ca. 30 – 40 min. Stor rogn opp til 50 – 60 min

Skrei lever

Flå skinnet forsiktig fra leveren. Skjæres opp i tommeltottstore stykker.

Kok opp 1½ l vann til ca 250 g torskelever sammen med ½ dl 7 % eddik, 2 ss svart pepper, en mellomstor løk skåret i tynne skiver (gjerne rødløk) og ett stort laurbærblad.

Legg den oppskårne leveren i kjelen når kraften koker og trekk kjelen fra platen og la leveren trekke i ca 15 min.

Persillesmør med sitronsaft

Anrettes på følgende måte:

Ha en dyp tallerken fyll på lagvis

- 1) med kokte skiver (renset) torsk, ha på ostehøveltynne skiver med kvitseidsmør og hakkete persille og dråper med sitron,
- 2) deretter skiver med rogn,
- 3) så et lag med hjemmelaget flatbrød,
- 4) derpå den kokte leveren sammen med løk og krydder.
- 5) Til slutt et lag med hjemmelagt flatbrød. Hel over det hele lit leverkraft.
- 6) Spises med spiseskje og gaffel.
- 7) En kjølig Gammel Oppland og en Aas classic til dette, da er i hvertfall min verden i orden igjen.

Velbekomme

Med mathilsen fra *Thomas*

Vit litt mer om Thomas Teichmann

Fadder: [Sjur M. Nielsen](#)

Thomas er født: [03.03.1947](#)

Hvor lenge har du vært med i Thomas Wildey?

[Den 26. mars har jeg vært med i 11 år.](#)

Hva har du gjort/hva gjør du i arbeidslivet?

[Stikkord her må være reiseliv samt mat.](#)

[Faglært kokk med mesterbrev fra Tyskland. Hotellhøyskole Stavanger.](#)

[Bedriftsøkonom BI.](#)

[Med denne bakgrunn har jeg også fått sett mye av verden. Har vært kokk i Sveits, Frankrike, Italia og USA. Har også jobbet på cruisebåter, bl.a. Svenska Amerikalinjens Gribsholm og Royal Viking Line.](#)

[I tillegg var jeg 5 år på Stefan Hotellet i Oslo hvor jeg jobbet som markedssjef.](#)

Hvis du kunne valgt om igjen – hva hadde du da valgt?

[Akkurat det samme! Kokkeyrket kombinert med mye reising må sies være en perfekt kombinasjon.](#)

Hvor vokste du opp?

[Jeg er født i Lübeck. Flyttet til Sveits 18 år gammel og kom til Norge i 1973.](#)

Har du noen hobbyer?

[Jeg er fortsatt aktivt interessert i det vi har pratet om tidligere mat. Jeg er med i kokkenes mesterlag og deltar også som dommer i kokkekonkurranser.](#)

I tillegg driver jeg med korsang og det er veldig fint.
Og så synes jeg det er moro med fotografering.

Favorittreisemål – og hvorfor?

Ut i fra at jeg har sett så mye av verden, vil jeg nok svare at i dag er sommerhytta på Lindøya mitt favorittsted. Der er jeg både sommer som vinter.

Aktuelle saker du er spesielt opptatt av om dagen – og hvorfor?

Da blir svaret norsk helsevesen og byråkratiets baksider. Da tenker jeg bl.a. på de ”kriger” man som menneske ofte må kjøre alene mot et tungt byråkrati. Utrolig krevende på mange måter – og ikke minst tidkrevende.

Rune Mediaas

Klikkvesen; ekskluderende adferd eller pleie av nært vennskap?

Klikk (av fransk clique), svært ofte nedsettende betegnelse på gruppe personer som holder sammen og holder andre utenfor; flokk, gjeng - klikkvesen, tilbøyelig til å danne klikker, opptre i klikker. (Cappelens Leksikon)

Med utgangspunkt i denne definisjonen fra leksikon vil jeg strø noen tanker rundt dette temaet, som kanskje ikke opptar oss i særlig grad i det daglige, i hvert fall ikke bevisst. Men tenker vi oss om ser vi det rundt oss hele tiden, i større eller mindre grad; på arbeidsplasser, i våre barns hverdag, og kanskje endatil i logen.

Som det sies i leksikonartikkelen er betegnelsen svært ofte negativt

brukt, og vår umiddelbare reaksjon når vi hører ordet, er absolutt negativ, og det bør den sannsynligvis være, spesielt når vi tenker via den andre delen av definisjonen, det å holde andre utenfor. Den første delen, å holde sammen, vil vi vel si sannsynligvis er positiv.

Hvis vi ganske enkelt kan dele vår gruppemessige adferd inn i to enkle deler, så kan vi si at den ene

er inkluderende og den andre er ekskluderende. Den inkluderende er adferd som trekker folk til seg, åpner seg mot omverdenen i noe man kan kalle en utadvendt eller ekstrovert adferd. Denne type adferd er i vår kultur meget mer foretrukket enn motsatsen, den introverte adferd. Denne særpreges av en langt mer lukket og innadvendt holdning, og det liker vi liksom ikke. Blant annet i ansettelse vet vi fra undersøkelser at mer enn 80% av norske ledere foretrekker å ansette ekstroverte / utadvendte mennesker i sine organisasjoner.

Altså: Kulturelt sett liker vi den utadvendt holdning.

Nå har det seg slik at logen i seg selv kan oppfattes som et klikkvesen – det er kun de innviede som har adgang – og vi forbeholder oss selv retten til å bestemme hvem som skal kunne bli innviet (selv om kravene ikke er strenge). Folk utenfor vil utfra sine egne ståsteder kunne hevde dette, subjektivt med rette.

Men dette er selvfølgelig noe vi hårdnakket vil benekte; Vi vet jo at vi gjerne vil inkludere flere i vår krets! Og det at det kreves en aktiv innsats, som f.eks å fylle ut en søknad, vel, det kan jo ikke være ekskluderende. Selv om onde tunger da vil kunne si at du ”inkluderes på klikkens premisser”,

eller ”vi tar deg som du er dersom du oppfyller våre krav”!

Poenget mitt er bare dette: om det foreligger en klikk eller ei kan bare defineres subjektivt, altså ut fra den enkeltes betraktningsssted. Dersom en person føler seg utenfor en gruppe som vedkommende naturlig burde være en del av, kan vedkommende med rette hevde at han er utelatt av ”klikken”. Og selv om den samme klikken sier at, neida vi ekskluderer ingen, vi har det bare allright sammen, så forandrer ikke det saken. Det er litt på samme måten som mobbing, f.eks på arbeidsplassen: En som føler seg mobbet, ER i utgangspunktet mobbet, selv om det ikke nødvendigvis var ”mobberens” forsett.

Hva betyr så alt dette for oss i logen? Ganske mye, tror jeg.

I vår som i de fleste andre losjer, finnes det grupper av brødre som har kjent hverandre lenge. De har blitt venner i ordets egentlige betydning; de omgås utenfor logen, med eller uten ektefeller, de reiser på tur sammen, de hjelper hverandre som gode venner vanligvis gjør. De har rett og slett noe mer sammen enn mennesker som ikke har hatt anledning til å bli så godt kjent ennå.

Og dette er selvfølgelig både riktig og helt flott! Og disse menneskene vil selvsagt ikke vedgå at noen kan

betrakte dem som en klikk; det de gjør er jo bare det vi skal gjøre i logen, nemlig dyrke våre vennskap.

Og her tror jeg vi er ved et hovedpoeng: For den nye bror, den kanskje usikre (kanskje til og med litt innadvendte) person, som kanskje ikke aktivt inviteres inn i kretsen, gruppen eller klikken, oppfatter sannsynligvis ikke denne adferden som inkluderende. Vi kan ikke forvente en aktiv adferd fra den nye bror for å bli inkludert – vi må sørge for at vi selv er aktivt

inkluderende, dvs vi må strekke ut hånden og invitere ham inn!

Av og til kan det føles riktig å skulle legge til nok en ganske grunnleggende verdi til våre tre; vennskap, kjærlighet og sannhet.

Og hva annet skulle det være enn FELLESSKAP!

I et fullt ut inkluderende fellesskap vil nemlig klikkene ha særdeles dårlige vekstvilkår.

Stein Holmsen

Møteprogram for Thomas Wildey

TIRSDAG

20/03/07	19:00	D	Arbm.	
27/03/07	19:00	A	O+	(Galla)
10/04/07	19:00	B	Arbm.	Fellesmøte med alle tirsdaysloger
24/04/07	19:00	C	Arbm.	1.N

FREDAG

04/05/07				Besøk fra Loge nr. 37 Thomas Wildey, Fredericia
----------	--	--	--	---

TIRSDAG

15/05/07	19:00	C	Klba.	
22/05/07	19:00	A	Arbm.	XX 2. N + V
29/05/07				Sommeravslutning med damer

Returadresse: Loge nr. 22 Thomas Wildey
Stortingsgt. 28
0161 Oslo

Thomas Wildey
Ordenens første organisator og leder
1782 - 1861

«What Can I Do For You»